

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет імені А. С.Макаренка

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом Сум ДПУ імені А.С.Макаренка

№ 35 від 24 лютого 2015 року

Ректор А.І. Кудренко

ПОЛОЖЕННЯ

**Про порядок оцінювання знань студентів
у Європейській кредитно-трансферній системі (ЄКТС)
організації освітнього процесу
у Сумському державному педагогічному університеті
імені А.С. Макаренка**

Ухвалено вченою радою
Сум ДПУ імені А.С. Макаренка
(протокол № 7 від 23.02.2015 р.)

1. Загальні положення

Положення «Про порядок оцінювання знань студентів у Європейській кредитно-трансферній системі (ЄКТС) організації освітнього процесу» розроблено на основі «Методичних рекомендацій щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових елементів у вищих навчальних закладах», розроблених на виконання наказу МОН № 943 від 16.10.2009 р. «Про запровадження у вищих навчальних закладах України Європейської кредитно-трансферної системи», Закону України «Про вищу освіту» та інших нормативно-правових актів із урахуванням специфіки та особливостей підготовки фахівців у педагогічному університеті.

2. Європейська кредитно-трансферна система (ЄКТС)

і оцінювання навчальних досягнень студентів

2.1. Європейська кредитно-трансферна система (ЄКТС) організації освітнього процесу – система трансферу й накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується в кредитах ЄКТС.

2.2. Оцінювання навчальних досягнень студентів базується на кредитній побудові освітнього процесу, систематичному поточному контролі і накопиченні балів за різнопланову навчально-пізнавальну діяльність студентів у період навчання.

2.3. Предметом оцінювання знань студентів із конкретної навчальної дисципліни є рівень оволодіння знаннями, вміннями та навичками, передбаченими навчальною програмою.

2.4. За додаткові види навчальної роботи, визначені кафедрою (результативну участь у олімпіадах різних рівнів, конкурсах наукових робіт, доповідях на наукових конференціях та наукові публікації тощо) можуть нараховуватись додаткові заохочувальні бали з навчальної дисципліни.

2.5. Розподіл балів (критерії оцінювання) за видами освітньої діяльності та контрольними заходами здійснюється провідним викладачем (лектором) дисципліни відповідно до вагомості цих складових в освітньому процесі та залежно від змісту конкретної навчальної дисципліни і методики її викладання та відображається у робочій навчальній програмі дисципліни.

2.6. Оцінювання навчальних досягнень студента здійснюється за 100-бальною шкалою.

2.7. Під час поточного контролю з навчальної дисципліни, формою контролю якої диференційований залік, студент максимально може набрати *100 балів*.

2.8. Під час поточного контролю з навчальної дисципліни, формою контролю якої є *іспит*, студент максимально може набрати *75 балів* та має право підвищити свій результат під час підсумкового контролю. *Підсумковий контроль* максимально оцінюється в *25 балів*, що в сумі з оцінкою поточного контролю *складає 100 балів*.

2.9. Успішність навчання студента відображається у відомості обліку успішності, індивідуальному навчальному плані студента, заліковій книжці, навчальній картці студента і визначається як за національною чотирьохбальною шкалою, так і за міжнародною шкалою оцінювання ЕКТС.

3. Поточний контроль знань студентів

3.1. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має за мету перевірку рівня засвоєння студентом навчального матеріалу.

3.2. Результати поточного контролю враховують:

- активність студента на практичних (семінарських, лабораторних) заняттях та консультаціях;
- виконання студентом самостійної роботи;
- виконання студентом індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ), якщо воно передбачене робочою програмою дисципліни;
- виконання контрольних завдань.

Об'єктом додаткового заохочення студентів за рішенням відповідної кафедри може бути виконання інших видів робіт: участь у роботі студентських наукових

конференцій, підготовка та публікація результатів наукового студентського дослідження, проведення педагогічного експерименту на базі навчального закладу тощо.

3.3. На практичних (семінарських, лабораторних) заняттях та консультаціях оцінюються здобуті знання, вміння та навички, виступи під час обговорення порушених проблем, рівень підготовки письмових завдань із певної теми навчальної дисципліни.

3.4. При виконанні самостійної роботи оцінюється рівень самостійної підготовки студентів із певних тем, самостійне виконання контрольних завдань.

3.5. Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування або письмового контролю на практичних заняттях та лекціях, у формі колоквиуму, виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, а також у формі комп'ютерного тестування.

3.6. Форми проведення поточного контролю та критерії оцінки рівня знань визначаються відповідною кафедрою. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією при проведенні заліку.

3.7. У робочій програмі навчальної дисципліни визначається перелік робіт (завдань) для обов'язкового виконання студентами за семестр, критерії їх оцінювання, форми контролю. Ця інформація доводиться до відома студентів на початку семестру.

3.8. Якщо під час поточного контролю з дисципліни, формою підсумкового контролю якої є іспит, студент набрав *1 – 34 балів* ("F" за шкалою ЕКТС), він не допускається до підсумкового контролю і повинен обов'язково пройти повторний курс вивчення дисципліни; *35 – 59 балів* – повинен підвищити свій результат під час підсумкового контролю та отримати позитивну оцінку; *60 - 75 балів* – отримує позитивну оцінку (за шкалою ЕКТС та за національною шкалою) та має право покращити цей результат під час підсумкового контролю.

4. Підсумковий контроль знань студентів

4.1. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньому рівні або на окремих його завершених етапах за національною шкалою і шкалою ЕКТС.

4.2. Підсумковий контроль охоплює семестровий контроль та державну атестацію студента.

4.3. Семестровий контроль з певної дисципліни проводиться у формах іспиту (усного, письмового, комбінованого, тестування тощо) або диференційованого заліку з конкретної навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою навчальною програмою дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом та індивідуальним навчальним планом студента.

Зміст і структура екзаменаційних білетів (контрольних завдань) та критерії оцінювання визначаються рішенням відповідної кафедри. З дисциплін, формою контролю яких є іспит, на підсумковий контроль виділяється 25 балів.

Загальний результат з дисципліни оформлюється у вигляді підсумкової оцінки (поточний контроль + підсумкова атестація) за 100-бальною шкалою ЕКТС та національною шкалою (табл.1).

Таблиця 1

Шкала оцінювання підсумкового контролю: національна та ЕКТС

За шкалою ЕКТС	За 100-бальною шкалою	За національною шкалою(форма контролю – іспит, диф. залік)	Пояснення
A	90 - 100	відмінно	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані лише з незначною кількістю помилок.
B	82 - 89	добре	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вище середнього рівня з кількома помилками.
C	74 - 81		Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вірно з певною кількістю суттєвих помилок.
D	64 - 73	задовільно	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані непогано, але зі значною кількістю недоліків.
E	60 - 63		Кредит зараховано. Виконання контрольних заходів задовольняє мінімальним критеріям.

FX	35 - 59	незадовільно з можливістю повторного складання	Кредит не зараховано. Студенту надається можливість скласти оговорені контрольні заходи для поліпшення підсумкової оцінки.
F	1 - 34	незадовільно з повторним вивченням курсу	Кредит не зараховано. Студент повинен повторно освоювати навчальний матеріал дисципліни.

4.3.1. *Диференційований залік* – це вид підсумкового контролю, при якому засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни оцінюється за 100-бальною шкалою ЕКТС на підставі результатів поточного контролю (тестування, поточного опитування, консультацій, виконання індивідуальних завдань, самостійної роботи та певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях) протягом семестру. Диференційований залік не передбачає обов'язкової присутності студентів на заліковому заході.

4.3.2. Диференційовані заліки з окремих дисциплін виставляються після закінчення їх вивчення, але до початку екзаменаційної сесії. Заліки приймаються викладачами, які проводили практичні, семінарські та лабораторні заняття в навчальній групі.

4.3.3. *Іспит* – це форма підсумкового контролю засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни за семестр, що проводиться як контрольний захід.

4.3.4. Перелік та кількість форм підсумкового контролю визначається робочим навчальним планом спеціальності.

4.3.5. Якщо навчальна дисципліна вивчалася впродовж 2-х і більше семестрів (з підсумковим контролем у формі іспиту або із семестровим контролем у формі заліку та підсумковим у формі іспиту), то при виведенні загальної підсумкової оцінки враховуються лише результати поточного контролю, що не були оцінені попередніми формами контролю.

4.3.6. Іспити складаються студентами у період екзаменаційних сесій згідно з розкладом, який затверджується проректором з науково-педагогічної (навчально-виховної) роботи за поданням декана факультету (директора інституту) і доводиться

до викладачів і студентів не пізніше, ніж за місяць до початку сесії. Іспити приймаються лекторами, які викладали теоретичний курс.

Якщо окремі розділи дисципліни викладалися кількома викладачами, іспит може проводитися за їх спільною участю з виставленням однієї загальної оцінки. Відхилення від розкладу екзаменів не допускається. У випадку відсутності екзаменатора з поважних причин завідувач кафедри повинен здійснити його заміну і сповістити про це деканат та навчальний відділ.

4.3.7. Студент не допускається до семестрового контролю з певної дисципліни, якщо має незадовільний результат за підсумком семестру (1– 34 балів). Викладач в екзаменаційно-заліковій відомості виставляє оцінку F (незадовільно). Недопущення студента до семестрового контролю з певної навчальної дисципліни не може бути причиною недопуску його до іспитів чи заліків з інших дисциплін.

4.3.8. Результати складання іспитів, диференційованих заліків, захистів курсових проектів (ропіт) та практик оцінюються за чотирьохбальною національною шкалою (“відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно”), шкалою ЕКТС і вносяться до відомості обліку успішності, залікової книжки (позитивні результати), індивідуального навчального плану студента та навчальної картки студента.

4.3.9. Вимоги щодо оцінювання навчальних та виробничих практик визначаються програмою практики, яка розробляється кафедрою (кафедрами) та затверджується в установленому порядку.

Навчальна та виробнича практика складає окремий заліковий кредит і оцінюється в 100 балів. Критерії оцінювання відповідають завданням практики, відображаються у програмі і доводяться до відома студентів перед початком практики.

4.3.10. Курсова робота відповідно до навчального плану спеціальності може бути складовою частиною залікового кредиту або становити окремий заліковий кредит. У випадку, коли курсова робота становить окремий заліковий кредит, вона оцінюється як самостійний вид навчальної діяльності студента за національною шкалою та 100- бальною шкалою ЕКТС. Тематика курсових робіт, завдання, вимоги

до структури та оформлення, критерії оцінювання розробляються і затверджуються відповідною кафедрою.

4.3.11. Студентам, які одержали під час сесії незадовільні оцінки, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість не пізніше початку наступного семестру. Повторне складання іспитів допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачу, другий – комісії, яка створюється деканом факультету (директором інституту). Оцінка комісії є остаточною. Замість перескладання комісії студент має право вибрати повторне вивчення дисципліни, проходження практики чи виконання курсової роботи в наступному навчальному періоді.

4.3.12. Для повторного вивчення дисципліни студенту необхідно подати заяву на отримання дозволу, рекомендовану форму якої наведено у *Додатку 1*. Повторне вивчення дисципліни планується за рахунок власного часу студента і не фінансується з бюджетних коштів. При повторному вивченні відповідний навчальний компонент відноситься до індивідуального навчального плану наступного навчального періоду. Повторне вивчення вибіркової дисципліни може бути замінено вивченням іншої вибіркової дисципліни відповідного циклу та обсягу. У разі неуспішного повторного вивчення дисципліни студент відраховується з університету.

4.3.13. За наявності поважних причин (хвороба, сімейні обставини та ін.), що документально підтверджені, окремим студентам може встановлюватися індивідуальний графік складання іспитів (заліків) або ліквідації академічної заборгованості тривалістю не більше місяця з початку наступного навчального семестру. Якщо цей термін є недостатнім для виконання індивідуального графіку, розглядається питання про надання йому академічної відпустки або повторного курсу навчання.

4.4. *Державна атестація* студента здійснюється екзаменаційною комісією після завершення теоретичної та практичної частини навчання за відповідним освітнім рівнем з метою встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти за спеціальністю.

Державна атестація студентів відбувається шляхом складання державного іспиту або (і) захисту дипломного проекту (дипломної роботи) відповідно до освітньо-професійної програми на відкритому засіданні екзаменаційної комісії за участю не менше половини членів комісії при обов'язковій присутності голови комісії.

4.4.1. Підсумкова оцінка комплексного державного іспиту визначається як середня з оцінок за кожен вид екзаменаційних завдань (якщо інше не визначене програмою державного іспиту). Виконання всіх екзаменаційних завдань з комплексного державного іспиту є обов'язковим. Незадовільна оцінка з одного з екзаменаційних завдань не є підставою для виставлення незадовільної оцінки за державний іспит у цілому.

4.4.2. Якщо відповідь студента на державному іспиті або захист дипломного проекту (дипломної роботи) не відповідає вимогам рівня атестації, екзаменаційна комісія ухвалює рішення про те, що студент не склав атестацію і в протоколі засідання екзаменаційної комісії йому проставляється оцінка «незадовільно» (0-59 балів).

4.4.3. У випадку, якщо студент не з'явився на засідання екзаменаційної комісії для складання іспитів або захисту дипломного проекту (дипломної роботи), у протоколі зазначається, що він є неатестованим у зв'язку з відсутністю на засіданні. Якщо студент не з'явився на засідання екзаменаційної комісії з поважної причини, що підтверджується відповідними документами, йому може бути призначена інша дата складання іспиту або захисту дипломного проекту (дипломної роботи) під час роботи екзаменаційної комісії.

4.4.4. Студент, який отримав незадовільну оцінку при складанні державного іспиту або на захисті дипломного проекту (дипломної роботи), відраховується з університету. Йому видається академічна довідка встановленого зразка.

4.4.5. У випадках, коли захист дипломного проекту (дипломної роботи) визнається незадовільним, екзаменаційна комісія встановлює, чи може студент подати на повторний захист той самий проект (роботу) з доопрацюванням, чи він

зобов'язаний опрацювати нову тему, визначену відповідною кафедрою, у наступному навчальному році.

4.4.6. Студенти, які не склали державні іспити та/або не захистили дипломний проєкту (дипломну роботу) у зв'язку з відсутністю без поважних причин або отриманням незадовільної оцінки, мають право на повторну (з наступного навчального року) державну атестацію протягом трьох років після відрахування з університету (у період роботи екзаменаційної комісії з відповідної спеціальності). Перелік державних іспитів визначається навчальним планом, за яким навчався відрахований студент. Повторно складаються тільки ті державні іспити, з яких була отримана незадовільна оцінка.

Порядок роботи екзаменаційної комісії регламентується *«Положенням про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка»*.

Погоджено:

Проректор з навчально-виховної роботи

В. В. Герман

Начальник навчального відділу

Л. В. Петренко

Зразок
Додаток 1

Декану факультету (Директору інституту)

_____ (назва факультету/інституту)

_____,
(прізвище, ім'я та по батькові декана)

_____,
(прізвище, ім'я та по батькові студента)

_____ гр.,

Домашня адреса: _____
(поштовий індекс; область, район, назва населеного пункту)

_____ повна назва вулиці, номери будинку та квартири)

телефон:

дом./моб. _____

ЗАЯВА

Прошу дозволити мені:

а) повторне вивчення навчальної дисципліни:

_____ (повна назва дисципліни)

за спеціальністю

факультету _____

за _____ формою навчання,
(денною, заочною)

б) індивідуально-консультаційну роботу з викладачем кафедри

« _____ »

(повна назва кафедри)

в) самостійне опанування програми,

виконання завдань самостійної роботи та складання _____

(форма

підсумкового контролю)

у ___ семестрі 200 _ / 200_ н.р

Графік відпрацювання практичних (лабораторних) занять (робіт) додається.

Дата

Підпис